

N:o 18.

Ank. till Riksd. kansli den 21 februari 1890, kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion angående ändrad lydelse
af 22 och 24 §§ i 15 kap. strafflagen.*

Från Andra Kammaren har till lagutskottet hänvisats en af herr *P. Pehrsson* i Åkarp inom nämnda kammare väckt motion, n:o 28, af följande lydelse:

»Under de strejker, som sistlidet år förefallit, har man vid flera tillfällen kunnat iakttaga, att lagen ej innehåller tillfyllestgörande stadganden angående det våld eller hot, de strejkande utöfva. I det fallet, att någon tvingats att deltaga i arbetets inställelse eller hindrats att återgå i arbete eller att antaga erbjudet arbete synas visserligen bestämmelserna i 15 kap. 22 och 24 §§ strafflagen stränga nog; men har en arbetare tvingats att deltaga i arbetsinställelse eller hindrats att återgå i arbete eller att antaga erbjudet arbete, lär der följden blifva, att han antingen öfvergår till de strejkande eller försvinner från skådeplatsen. Då i sådant fall målsejare vanligen icke kan framställas, lär åklagaren svårigen kunna utföra någon talan och ansvar ej heller förekomma. Der åter arbetare, som i angifvet syfte utsättes för våld eller hot, är så fast och modig, att han trotsar de strejkande och fortsätter med arbetet, kan brottet endast bedömas efter 14 kap. eller efter 15 kap. 23 § strafflagen. Straffet

Bih. till Riksd. Prot. 1899. 7 Saml. 10 Häft. (N:is 18, 19.)

varder högst sex månaders fängelse, der ej misshandeln varit dess gröfre; och åklagaren kan ej (såvida ej våld föröfvats under vissa omständigheter, såsom t. ex. å allmän väg) beifra brottet, utan tillkommer sådant i allmänhet målseganden ensam. Flera exempel på sådan tillämpning af lagen finnas.

Det våld eller hot, de strejkande använda mot så kallade strejkbrytare, är dock icke ett brott endast mot den arbetare, som blir föremål för detsamma. Det rigtas fullt lika mycket mot den arbetsgifvare, man vill hindra att drifva sin rörelse, liksom mot arbetare, hvilka kunna vara sinnade att hos honom antaga arbete. Det synes mig derföre, som om åklagaren borde berättigas att åtala jemväl försöket att tvinga någon till deltagande i arbetsinställelse eller att hindra någon att återgå till arbete eller att öfvertaga erbjudet arbete, samt att ett sådant försök bör drabbas af det ansvar, som stadgas i 15 kap. 22 § strafflagen.

Med anledning häraf tillåter jag mig föreslå, att Riksdagen för sin del måtte antaga följande:

Lag om ändrad lydelse af 22 och 24 §§ i 15 kap. strafflagen.

Häri genom förordnas, att 22 och 24 §§ i 15 kap. strafflagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

22 §.

Tvingar någon utan laga rätt, eller med missbruk af sin rätt, genom våld eller hot, annan att något göra, tåla eller underlåta, straffes högst med straffarbete i två år, i de fall, der gerningen ej med svårare straff särskildt belagd är.

Lag samma vare, der man, på sätt nu är sagdt, försöker tvinga någon till deltagande i arbetsinställelse eller hindra någon att återgå till arbete eller att öfvertaga erbjudet arbete.

24 §.

Brott, som i 22 § 1 mom. sagdt är, må ej åtalas af allmän åklagare, der ej målseganden angifver det till åtal eller ock genom brottet någon tvingats att deltaga i arbetsinställelse eller hindrats att återgå till arbetet eller att öfvertaga erbjudet arbete; ej heller må brott, som i 23 § sägs åtalas af annan än målsegande.»

Motionärens förslag innebär, att försök till sådant brott, hvarom talas i 22 § af 15 kap. strafflagen, skulle i de fall, då försöket ginge ut på att tvinga någon till deltagande i arbetsinställelse eller hindra någon att återgå till arbete eller att öfvertaga erbjudet arbete, blifva lika straffbart som det fullbordade brottet. Sålunda straffbart försök skulle tillika enligt förslaget lyda under allmänt åtal. Så är enligt 24 § samma kapitel redan förhållandet med fullbordadt brott af ifrågavarande beskaffenhet, i det att genom lagar den 9 juni 1893 och den 28 maj 1897 i sådant afseende undantag gjorts i den eljest enligt sistnämnda paragraf gällande inskränkningen i allmän åklagares rätt att åtala brott enligt 22 §. Motionären vill i fråga om straffbart försök nå samma resultat genom att, då 22 § enligt hans förslag komme att omfatta två moment, af hvilka det första skulle handla om fullbordadt brott och det andra om straffbart försök, inskränka tillämpligheten af 24 § till första momentet och sålunda låta för andra momentet gälla bestämmelsen i 19 § 2 mom. af kongl. förordningen om strafflagens införande, att under allmänt åtal höra alla brott, som ej i lag uttryckligen undantagna äro.

Ehuru, såsom motionären jemväl påpekat, våld och hot mot annan person i allmänhet äro enligt gällande lagstiftning belagda med straff såsom särskilda förseelser, och man alltså redan nu ingalunda saknar möjlighet att få den, hvilken genom dylika medel sökt utöfva tvång mot annan, befordrad till ganska allvarsamt ansvar, finner utskottet motionärens förslag förtjena beaktande.

Den särskildt brottsliga och för samhällets lugna ekonomiska utveckling vådliga karakteren af sådant våld eller hot, hvarom här är fråga, utgör nemligen enligt utskottets mening skälig anledning att belägga det samma med strängare ansvar än annan dylik handling. Att sådant skärpt ansvar enligt motionärens förslag skulle åstadkommas derigenom, att våld eller hot, användt för att tvinga någon till arbetsinställelse eller eljest hindra honom från att arbeta, skulle bestraffas lika strängt, vare sig det medfört åsyftad verkan eller icke, innebär visserligen ett af vår lagstiftning i regel icke erkänt likställande af försöket med det fullbordade brottet, men torde i förevarande fall hafva skäl för sig. Det objektiva moment, som betecknar skiljaktigheten emellan försöket och det fullbordade brottet eller att vid det förra den afsedda effekten uteblifvit, är i fråga om nu omhandlade brott af väsentligt mindre betydelse ur straffrättslig

synpunkt än beträffande öfriga brott, hvilka såsom försök äro i vår lagstiftning med straff belagda. Från statens synpunkt kan det anses nästan likgiltigt, om afsigten att förmå en arbetare att deltaga i arbetsinställelser eller hindra honom att återgå till arbete eller öfvertaga erbjudet arbete lyckas eller ej; staten har ett bjudande intresse af att ingripa strängt straffande uteslutande med hänsyn till farligheten i den vilja, som rigtar sig på handlingar i förenämndt syfte.

För antagande af den sakliga ändring, som innefattas i motionärens förslag, talar ock kraftigt den för hvarje år allt mer framträdande nödvändigheten att söka stäfja det ofog, som fackföreningar och strejkkledare bedrifva genom att framkalla eller befordra oberättigade och för arbetarne ej mindre än för arbetsgifvarne skadliga arbetsinställelser. Allmänt kända tilldragelser i vårt land under nästlidet år hafva än ytterligare bestyrkt den erfarenhet, som förut vunnits derom, att nu gällande lagbestämmelser äro otillräckliga i sådant afseende. Utan att allt för högt skatta värdet af sådana bestämmelser som de af motionären föreslagna, torde man dock kunna hoppas, att desamma skulle icke oväsentligt bidra till att skydda välsinnade arbetare mot obehöriga sidoinflytelser.

På grund af hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att Riksdagen med anledning af herr Pehrssons förevarande motion ville för sin del antaga följande

Lag

om ändrad lydelse af 15 kap. 22 och 24 §§ strafflagen.

Härigenom förordnas, att 22 och 24 §§ strafflagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 22.

Tvingar någon utan laga rätt, eller med missbruk af sin rätt, genom våld eller hot, annan att något göra, tåla eller underlåta, straffes högst med straffarbete i två år, i de fall, der gerningen ej med svårare straff särskildt belagd är.

Lag samma vare, der man, på sätt nu är sagdt, försöker tvinga någon till deltagande i arbetsinställelse

eller hindra någon att återgå till arbete eller att öfvertaga erbjudet arbete.

24 §.

Brott, som i 22 § 1 mom. sagdt är, må ej åtalas af allmän åklagare, der ej målseganden angifver det till åtal eller ock genom brottet någon tvingats att deltaga i arbetsinställelse eller hindrats att återgå till arbetet eller att öfvertaga erbjudet arbete; ej heller må brott, som i 23 § sägs, åtalas af annan än målssegande.

Stockholm den 21 februari 1899.

På lagutskottets vägnar:

K. S. HUSBERG.

Reservatlon

af herrar *Husberg, Fröberg* och *Trygger*.

Herr *Ohlsson* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.